

Preprava živých zvierat do tretích krajín

Štátna veterinárna a potravinová správa Slovenskej republiky prijala dňa 28. júna 2016 od predstaviteľov Európskej komisie list (Ref. Ares(2016)2989829 – 28/06/2016), ktorý sa týka výkonu úradných kontrol pri preprave živých zvierat do tretích krajín, predovšetkým do Turecka. V liste sa zdôrazňuje význam presného plánovania cesty, spôsobilosti a vybavenia cestného dopravného prostriedku, zásob krmiva, vody, podstielky, adresnosti pohotovostných plánov a pod.

Z listu Európskej komisie vyberáme:

Pomerne veľký počet obchodníkov so živými zvieratami, najmä s hovädzím dobytkom a ovcami, vyváža živé zvieratá do krajín mimo Európskej únie prepravou na dlhé cesty (nad 8 hodín). Takýto druh obchodu predstavuje významné ekonomické aktivity, ale tiež vyššie riziko ohrozenia životných podmienok prepravovaných zvierat. Okrem upozornenia na spomínané riziká, motívom pre vznik dokumentu je najmä situácia na bulharsko – tureckej hranici (vysoké vonkajšie teploty v letných mesiacoch, komplikácie v podobe výskytu ohnísk nodulárnej dermatitídy hovädzieho dobytku v Bulharsku).

Dôkladné plánovanie dlhých ciest z miesta odoslania až po miesto určenia je obzvlášť dôležité pre nižšie riziko kompromitovania dobrých životných podmienok zvierat počas prepravy. Článok 5 ods. 3 písm. a) nariadenia Rady (ES) č. 1/2005 o ochrane zvierat počas prepravy (ďalej len „nariadenie“ hovorí, že *„Organizátori pri každej ceste zabezpečia, aby sa podmienky zvierat nezhoršili kvôli nedostatočnej koordinácii rôznych častí cesty a aby sa prihliadalo na poveternostné podmienky.“* V nadväznosti na uvedené sa v článku 14 ods. 1 písm. a) ii) píše, že *„V prípade dlhých ciest medzi členskými štátmi a s tretími krajinami, pri ktorých sa prepravujú domáce nepárnokopytníky a domáci hovädzí dobytok, ovce, kozy a ošípané, príslušný orgán miesta odoslania uskutoční zodpovedajúce kontroly, pri ktorých overí, či je plán prepravy predložený organizátorom pravdivý a či preukazuje súlad s týmto nariadením.“*

Z citovaných požiadaviek vyplýva, že adekvátne plánovanie cesty má priamy vplyv na zdravie a dobré životné podmienky zvierat počas trvania prepravy, a preto je dôležité pri autorizácii dlhých ciest zohľadniť niekoľko dôležitých faktorov.

Organizátor prepravy preto musí:

- pripraviť zásoby krmiva, vody, podstielky na celé trvanie cesty, vrátane tej časti prepravy, ktorá bude prebiehať mimo krajín EÚ. Rovnako požiadavky na priestor vyhradený pre zvieratá musia byť zohľadnené vzhľadom k očakávaným poveternostným podmienkam počas trvania cesty.
- plánovať cestu s ohľadom na otváracie hodiny (aktuálne medzi 9:00 až 18:00) pre výkon hraničnej veterinárnej kontroly v Kapikule (Turecko), aby sa zabránilo zbytočnému a vyčerpávajúcemu čakaniu zvierat na hranici. Pri plánovaní je potrebné rátať aj s tým, že celý proces hraničnej kontroly môže trvať aj niekoľko hodín.
- poskytnúť orgánu štátnej správy vo veterinárnej oblasti správne a úplne vypísanú a podpísanú kópiu oddielu I plánu prepravy v predstihu pred plánovaným odchodom (2 pracovné dni predstavujú minimálnu zákonnú požiadavku).

Konštrukcia cestných dopravných prostriedkov na dlhé cesty musí vyhovovať potrebám zvierat (napr. vhodnosť napájačiek pre daný druh), výstupy zo satelitných navigačných systémov musia poskytovať požadované informácie v prístupnom formáte, aby neskôr bolo možné overiť, či preprava zvierat prebehla v súlade s plánom prepravy a požiadavkami nariadenia Rady (ES) č. 1/2005 o ochrane zvierat počas prepravy. V súvislosti s výskytom nodulárnej dermatitídy hovädzieho dobytku v Bulharsku a situáciou na kontrolnom mieste Royal Haskovo (miesto výstupu z EÚ) sa pravidelne stáva, že sú prekračované povolené časy prepravy a naopak, čas odpočinku vyhradený pre zvieratá nie je rešpektovaný.

Keďže priamo na bulharsko – tureckej hranici bolo len nedávno zdokumentovaných niekoľko prípadov pôrodov jalovic, upozorňujeme, že podľa prílohy I kapitoly I ods. 2 písm. c) nariadenia *„Zvieratá, ktoré sú zranené alebo sa prejavujú fyziologickú slabosť alebo patologické procesy, sa nepovažujú za spôsobilé na prepravu, najmä ak ide o gravidné samice, u ktorých už uplynulo 90 % očakávanej doby gravidity alebo samice, ktoré porodili v predchádzajúcom týždni.“*

Samozrejme, dôležité je tiež komplexné posúdenie spôsobilosti zvierat na prepravu na dlhé cesty.